

Glas za veznikov

TRST, torek 9. julija 1946

UREDNIŠTVO: Via S. Felice 12 Telefon št. 93354 in 34423

OGLASI: Cena za milimeter visine (širina ena kolona): trgovalci L. 27, mrtvaki L. 56 (osmrtnice L. 100), objave L. 20, finančni in pravni oglasi L. 45. V vsebini lista (tekstni oglasi) L. 45. Davek na vatec. Placiljivo v naprej. Oglase sprejema izključno: S.P.I., Società per la Pubblicità in Italia, Trst, ul. Silvio Pellico št. 4, tel. 94044. Cena posamezne številke L. 4 (zaostale L. 8). Rokopisov ne vračamo.

Leto II - Št. 324

Informacijski dnevnik A. I. S.

Cena 4 lire

SPORAZUM O VABILIH NA MIROVNO KONFERENCO

SELITEV NEMCEV IZ AVSTRIJE

London, 9. julija
Vesti iz Dunaja poročajo, da so sovjetske zasedbene oblasti odredile 54.000 Nemcem in drugim tujemcem na sovjetskem zasedbenem področju, da zapustijo državo. Ukaz je stopil v veljavo v nekaj urah. Po teh poročilih bodo smeli izgnanci vzeti s seboj samo približno 15 kg prtljage in jih bodo napotili na francosko zasedbeno področje. Avstrijski kancler dr. Figl, je dejal, da bo eden izmed učinkov tega ukaza ta, da bodo odstranili zadnje rezerve delovnih sil. Njegova vlada meni, da je sovjetski odlok drugi ukrep v zvezi z naznanitvijo, da mora nemška imovina v Vzhodni Avstriji preiti v sovjetsko last.

ZAJEZITEV RUMENE REKE

London, 9. julija
Uspešno poteka velikopotezno delo, da usmerijo Rumeno reko na Kitajskem v njen stari tok. Stotisoči poljedelcev bodo spet mogli obdelovati zemljo. Leta 1938 je za obrambo proti napredovanju Japoncev v Osrednji Kitajski kitajski vojska razstrelila eno milijardo obrednih sredstev reke in s tem povzročila poplavo 2 milijonov arov zemlje. Zdaj delajo tisoči delavcev pod vodstvom kitajskih inženirjev s stroji ustanove U.N.R.R.A., da zapro razpoko v dolžini 800 metrov. Od januarja meseca so zgradili polovico zidu, ki meri 60 metrov pri temelju.

RAZPUST KATOLIŠKE ZVEZE MADŽARSKIH DIJAKOV

Budimpešta, 9. julija — Tass poroča, da je na podlagi preskave o aktivnosti katoliške zveze madžarskih dijakov notranji ministri ukazali razpust te zveze. Uradno je imela zveza kot naloge katoliško vzgojo mladine, dejansko pa je bil — do zdaj — njen glavni namen ponovna vzpostavitev habzburške dinstije. Neko poročilo notranjega ministrstva, ki je prišlo v tisk, pravi, da se je zveza v preteklosti trudila da bi Madžarska vstopila v vojno ob strani Nemčije in je delala sovražno propagando do Združenih narodov tudi po osvoboditvi države. Zvezo je vodil dr. Schwartz Ziemer, ki ga je k temu vzbujal kardinal Mindszenty. Ugojili so — kakor poroča Tass — da so bili med voditelji zveze tudi pobegli obsolenci in vojni zločinci.

CIŠČENJE NA MADŽARSKEM

London, 9. julija
Po poročilu sovjetske uradne obveščevalne agencije so pričeli s čiščenjem v madžarski upravi. Agencija dodaja, da je čiščenje določila pred nekaj meseci madžarska neodvisna fronta, ki jo tvorijo stranke malih poselstikov, socialdemokratov, komunistov in narodne nemške stranke. Zaključiti so seznam oseb, ki jih bodo odpustili iz služb. Čiščenje bodo morali zaključiti v prvih dneh avgusta. Sovjetski predsednik zvezniške madžarske komisije za Madžarsko je pretekli teden poslal madžarski vladi noto, v kateri je zahteval čiščenje v tisku in civilni upravi. Po isti vesti so v notu zahtevali uvedbo odločnih ukrepov proti rimsko-katoliški duhovščini.

OBRAČUNAVANJE NA JAVI

Batavia, 9. julija
Radijska postaja v Jogjakerti je sporočila, da je komunistični voditelj Tan Malacca, ki ga imajo za sovražnika nedavno ugrabil Sutana Sjahrir, indonezijskega ministrskega predsednika, v rokah indonezijske republikanske vlade.

Češkoslovaška politika

Klement Gottwald pred zbornico

London, 9. julija
Češkoslovaški ministri predsednik Gottwald je predstavljal ustavnodajni zbornici dlanje vlade ter izjavil, da si je vlada zastavila dve nalogi: proglasiti novega svetila in razvoj dvoletnega načrta. Volitve bodo v skladu z ustavo, ki jo bodo morali odobriti: razpisali jih bodo na podlagi razmerja ter tako omogočili, da bo ljudstvo samo v novi češkoslovaški državi nosilec oblasti. Zagotoviti bodo vsakomur pravico do plačane dela, primernega počitka in socialnih dobrin. S priložnostjo izseljevanjem madžarskih in nemških manjšin bo nova država imela same Čehe in Slovence. Pravice slovaškega naroda bodo popolnoma zagotovljene.

KOMPROMIS MED OBEMA STALIŠČEMA

PARIZ, 9. julija — Po seji, ki je včeraj dopoldne trajala dve uri in 15 minut, so sestaneke prelozili ob 13.45 uri. Štirje ministri so nadaljevali sejo ob 17. uri. Ob zaključku dopoldanske seje so delegati izjavili, da niso premestili mrtve točke v vprašanju povabil na mirovno konferenco. Molotov je še nadaljeval, da štirje ministri določijo pravila postopkov konference, medtem ko so ostali trije ministri vztrajali na takojšnjem razpisu povabil.

Byrnes, ki je predsedoval včerajšnjemu jutranjemu zasedanju, je izjavil, da so 4. julija dosegli sporazum o vabilih na mirovno konferenco in določili datum 29. julija brez določitve kakšnega pogoja. Sedaj je treba odgovoriti na eno samo preprosto vprašanje: Ali lahko to odločitev takoj izvedejo?

Na to vprašanje sta Bvin in Blundit odgovorila pritrdilno. Molotov pa nikalno. Sovjetski zunanji ministri so po vseh zastopnikih na zasedanju definirali predložitve Byrnesovega vprašanja kot čalji-vo vsiljevanje ameriške volje konference. Čeprav je odklonil pristane- nek na Byrnesovo zahtevo, naj ta-koj razpisujejo vabila v smislu sporazuma 4. julija, je Molotov izjavil, da ne zahteva spremembe datuma konference.

Molotov je še nadalje vztrajal, da bi dodal povabilom, ki so jih prvotno sestavili namestniki zuna- nji ministrov, klavzulo, ki jo je predlagal sovjetski namestnik Andrej Višinski, na podlagi katere bi moral postopek predložitve raz- nim vladam in sicer isti dan, ko bodo odpisali povabila.

Dopolnila sta Bvin in Byrnes v pojasnilo njegovega zdra- žanja izjavila, da sta pri- pravljena, četudi vztrajata na tem, da bi povabila takoj iz- dali, razpravljati o postopku pod pogojem, da ga imajo sa- mo kot praktični razvoj mi- rovne konference.

Druge včerajšnje seje štirih mi- strov se je zaključila kmalu po 23.30.

Zunanji ministri štirih ve- lesil so se sporazumeli, da bodo vabila za mirovno kon- ferenco 21. narodov danes razposlali. Poleg tega so se sporazumeli, da bodo namest- niki poročali zunanjim mini- stram o izdelavi doložil o po- stopku na njihovi prihodnji seji, ki bo danes popoldne. Iz pooblaščenih virov poročajo, da predstavljajo sporazuma kom- promis med stališčema So- vjetov in zahodnih velesil.

Vabila bodo izdali v imenu pariske konference, kakor so predložili pretekli petek s prvimi francoskim osnutkom. To pomeni, da Kitajska ne bo vključena med velesile, ki vabijo.

Reuterjev diplomatski dopisnik piše, da bodo izdali s sklepom, ki ga so sinoči napravili štirje zu- nanji ministri, vabila za mirovno konferenco 21. narodov v imenu štirih velesil, ki so pooblašene s sporazumom v Moskvi, da podpi- šo mirovne pogodbe z Italijo, Ro- munijo, Bolgarijo in Madžarsko in Finsko in jih predložijo na mi- rovni konferenci.

Kitajsko vladno so uradno obve- stili o moskovskih sklepih in jo prostovoljno sprejela sklep, da se ne udeležijo izdelave petih evropskih mirovnih pogodb. Toda kitajska vlada v Nankingu je, kot je znano poslala poslanico francoskemu ve- leposlaniku — ker je Francija gospositeljica — proti izključitvi Ki- tajske pri pošiljanju vabil.

Po protestih poslanci je moskov- ski sporazum s dne 24. decembra 1945 predvideval, da bi moral mirovno konferenco sklicati svet

zunanjih ministrov, vključno tudi Kitajske.

Zunanji ministri so se sinoči sporazumeli o 4 pravih postopka. ki jih bodo predložili na mirovni konferenci 21. narodov kot predloge in bodo prepustili konferenci, da vne- me popravke, ali da jih odkloni. Norme, o katerih so se sporazu- mli, so:

1) sestava splošne komisije — sestavljena bo iz namestnikov vo- diteljev delegacij — ki bo imela nalogo vzpostaviti delo konference. Sklepi te splošne komisije bodo morali biti sprejeti z dve- tretjinsko večino;

GORDON MACDONALD

je novi guverner Novega Fundlan- da. Ko je imel 13 let, je delal v rud- niku. Zdalj ima 57 let ter je bil la- buristični poslanec od 1929 do 1942.

REZERVE BOMBAZA NA KITAJSKEM

Nanking, 9. julija
Kitajski gospodarski ministri Wang Yun Wu je izjavil, da lahko Kitajska računa na 800 tisoč bal- bombaz v primeru s 300 tisoč pre- teklega leta. Letošnji pridelek se je dvignil na količino med 500 do 800 tisoč bal. Minister je izjavil: 'Ema- mo ga dovoli, da krijemo potrebe domače tekstilne industrije vsaj za eno leto.

NEMŠKO IMETJE V AVSTRIJI

Sovjetska zveza in zahodne velesile

LONDON, 9. julija. — Britanska vlada je zahtevala od svojega predstavnika na Dunaju, da ji sporoči točne podatke sovjetskega proglasa, ki se nanaša na izročitev nemškega imetja v Avstriji.

Združene države so se protestirale pri sovjetskih oblasteh po generalu Clarku zaradi objave omenjenega proglasa.

V londonskih uradnih krogih pojasnjujejo, da so se v Potsdamu sporazumeli, da bi morali izročiti Sovjetski zvezi reparacije, ki jih plačajo področja vzhodne Evrope, medtem ko bi morali plačati pre- deli zahodne Evrope reparacije za- hodnim zaveznikom. Zahodne vele- stile so se odpovedale svojim za- htevam po nemškem imetju v Av- striji in iz tega izhaja, da so upra- vičene zahteve Sovjetske zveze (ki se ni enako odpovedala, kot so to storili zahodni zavezniki) po nem- škem imetju na omenjenem podro- čju.

Sporno je tudi, kaj naj bi imeli za nemško imetje. Definicija tega imetja je posebno težka v Avstriji, ko je ta država tako dolgo bila skupaj z Nemčijo.

V Potsdamu niso formulirali ni- kake definicije in prepričanje Bri- tanske vlade je, da bi se morale pri velesil, ki se udeležujejo te kon- ference — Velika Britanija, Zdra- žene države.

CHURCHILL V METZ

London, 9. julija
Winston Churchill je sprejel po- vabilo, da bo šel 14. julija v Metz, kjer se bo udeležil proslave fran- coskega narodnega praznika. Zve- der istega dne bo šel v Luksem- burg, kamor ga je povabila velika vojvodinja. Churchill bo nato na- daljeval potovanje v Pariz.

Sovražnosti na Kitajskem

NANKING, 9. julija. — Po vesteh iz krogov kitajskih komunističnih oblasti v Nankingu so morale komunistične sile zapustiti neko mesto v pokrajini Hupeh (Osrednja Ki- tajska), kjer naj bi 60.000 vojakov prišlo v klešče zaradi pre- hromov vladnih čet.

Komunisti so po vesti, da je 400.000 moč, čet Kuomintang, udeleženi pri operacijah (47. in 7. armada), izjavili, da so predložili protest proti ofenzivi odbora treh (1. Američan, 1. zastopnik osrednje vlade in 1. komunisti), ki so ga usta- novili pred nekaj meseci za po- ravnavo sporov med osrednjo vlado in komunisti. Neka vest iz Nankin- ga poroča, da je osrednja vlada podaljšala premirje med komunisti in četami Kuomintanga, ki je po- teklo pred enim tednom, 30. junija.

MEMORANDUM ARABSKIH DRŽAV

Kairo, 9. julija
Arabeka zveza je objavila vsebino memoranduma, ki jo so vse arab- ske države ločeno poslale Veliki Britaniji. Memorandum govori o palestinskem vprašanju ter pravi: 'Sedanje stanje v Palestini se mora končati ter ga je treba nadomestiti s novim statutom, ki je v skladu z duhom in pravili pogodbe Zdra- ženih narodov ter v skladu s sklepi, ki so jih izdali Združeni narodi na prvem zasedanju. Tedaj so zahtev- vali od vlad, ki imajo neposredne interese pri vprašanju, mandatov da začnejo pogajanja z državno mandatarko.

Razprava proti Mihajloviču

Državni tožilec zahteva smrtno kazen

London, 9. julija
Na razpravi proti Mihajloviču so izjavili, da so britanski in ameriški predstavniki pri po- veljstvu generala Mihajloviča pre- pričali obtoženega, da se je boril proti jugoslovanskim komunistom. Državni tožilec je izjavil, da nudi dejstvo, da so ostali britanski in ameriški čast- niki pri poveljstvu generala Mihajloviča do meseca januarja 1945, priliko čestitiskam povelj- niku, da izjavlja, da ni sodelo- val s sovražnikom. Državni to- žilec je trdil, da so bile vse točke obtožnice proti generalu Mihajloviču dokazane brez vsa- kega dvoma in da so politični mo- že vsi predvojni jugoslo- vanskih strank tesno sodelovali z njim.

Državni tožilec polkovnik Miles Minih je nadalje trdil, da je bil Mi- hajlovič sodelavec že od časa, ko je nastalo njegovo gibanje in da je imel namen obdržati na oblasti bivšega kralja Petra.

Mihajlovič, ki je imel od četir- ka, ko so razpravo prekinili, pa do danes skoraj vsak dan razgovore z njim.

Predvidevajo, da bo razprava končana prihodnjo soboto. Proti razsodi sodišča ni dovo- ljen noben priziv: če bodo Miha- jloviča obsodili na smrt, bo lahko prošil za milost edino pri Narodni skupščini. Niti maršal Tito ni po- oblaščen pomilitostiti ali spremiti.

Včeraj je javni tožilec na raz- pravi proti Mihajloviču zahteval za Mihajloviča in 23 njegovih soobtožencev, ki so obtoženi vojnega zločina v ikodo jugoslovan- skega naroda, smrtno kazen. Med aplavzom navzočih je javni to- žilec izjavil: 'V imenu jugoslo- vanskega naroda, v imenu vseh, ki so žrtvovali življenje za osvo- boditev, zahtevam smrtno kazen.

Na včerajšnjem zasedanju je bil zadnji govor državnega tožilca, po izjavi katerega prekajajo doka- zila, ki so jih zbrali na razpravi, obtoženi material preiskovalne jaze.

Javni tožilec je obtožil Mihajlovi- ča izdajstva, ker se ni boril proti nemškemu sovražniku, ampak proti jugoslovanskemu osvobodilnemu gibanju.

41 MRTVIH V KIELCH

London, 9. julija
Poročila iz Varšave pravijo, da sta umrli dve drugi osebi, ki sta bili ranjeni pri neredih v poljskem mestu Kielce. S tem se je število žrtve zvišalo na 41. Druge ranjence pri teh neredih so s posebnim vlakom prepeljali v Lodz. Poljski ministri predsednik je dal zagotovilo, da bodo krivce obslali, šest oseb, ki so jih ob- tožili, da so se udeležili pro- testnih demonstracij, so postavili pred vojaško sodišče.

Mednarodni institut za poljedelstvo

RIM, 9. julija — Včeraj so nega instituta za poljedelstvo, ki sta bili vključili v 'Food Agriculture Organisation', v ustanovo, ki je odvisna od Združenih narodov, ali pa, če ga bodo premestili iz Rima v Združene države.

Kakor je znano, so pri ameri- škem veleposlanstvu pričeli s se- stavljanjem spiska za pristop

PERZIJA ZAHTeva UDELEŽITEV NA MIROVNI KONFERENCI

Tehran, 9. julija
Perzijski ministri predsednik Ghavam Sultaneh je obvestil ame- riške, britanske, sovjetske, fran- coske in kitajske zastopnike v Tehe- ranu, da zahteva Perzija sedel na mirovni konferenci. V not, ki jo je naslovil zastopnikom petih ve- lesil, je perzijski ministri pred- sednik izjavil: 'Perzija, je naredila vse, kar je bilo v njeni moči, da prispeva pri dosegu zmage in zato ima pravico, da se udeleži mi- rovne konference.

Najprej je govoril predsednik in- stituta Mac Key in izjavil, da bo odločitev, katero prikačujejo, ugo- na za interese poljedelstva ter poljedelcev vsega sveta. Tuji fran- coski odposlanec je dejal, da in- stituta ne smejo odpraviti, ampak ga morajo absorbirati. Italijanski odposlanec je predložil, naj ostane institut v Rimu ter tako postane evropski oddelek FAO.

PREDLOGI ZA NEMŠKO USTAVO

Berlin, 9. julija
Nemška liberalno-demokratska stranka je na kongresu, ki je bil v Erfurtu, predložila novo de- centralistično ustavo za Nemčijo. Stranki predlaga razdelitev Nem- čije v vzhodne, južne in zahodne pokrajine, ločene na podlagi razme- nitosti, črt med različnimi zased- benimi področji. Te pokrajine bi morale imeti samostojne uprave, a ne bi smele biti med seboj ločene politično, gospodarsko in glede zvez.

V otvoritvenem govoru kongresa je predsednik stranke dr. Kuehl predložil poleg tega, naj bi z za- časnim ljudskim referendumom do- ločili začasnou ustavo. Izjavil je: 'Trdno upamo, da sedanja ločitev v področja ne vodi k nadaljnjim odvzemom področja, posebno gle- do Porurja, Porenja in Posarja.

Dr. Kuehl je poleg tega izjavil, da bi moral Nemčija spet privzeti črno-rdečo-zlato zastavo Weimar- ske republike, zahtevajo, da so črno- belo-rdečo zastavo nacistični onca- stili.

ZDRUŽENE DRŽAVE SO UKINILE POSILANJE TRAKTORJEV V SOVJETSKO ZVEZO

Mosva, 9. julija
Robert R. Livingston, član mi- silje ustanove UNRRA v Bel Ru- siji, je izjavil, da so Združene dr- žave ukinile pošiljanje traktorjev v Sovjetsko zvezo. Dodal je, da je bil poslan v Washington protestno noto,

KMETI RAJŠI DELA NA SVOJEM

London, 9. julija

Moskovska radijska postaja je objavila članek lista 'Pravda' o važnosti skrbi za letošnji pridelek. Članek zi- vahno oboja popuščanje di- scipline, ki jo opazajo na skupnih kmetijah, kjer kmet- je namesto da bi vršili skup- no delo, rajši ostajajo doma in obdelujejo svoje dele zemljišča.

NEDOTAKLJIVI UGOVARJAJO

Bombay, 9. julija
Tajnik indijske zveze 'nedotak- ljivih' (t. j. najnižje kaste) je napo- vedal skorajšnjo protestno akcijo nedotakljivih cele Indije proti predlogom britanskega ministrske- ga odposlanstva, ker ti predlogi prezirajo obstoj manjšine nedotak- ljivih.

GOSPODARSKI NAČRT ITALIJANSKIH SOCIALISTOV

Rim, 9. julija
Sporočilo italijanske socialistične stranke pojasnjuje stališče stranke glede zakonitve v zaključku pogajanj za sestavo nove vlade. V zvezi s potrebo, da vlada temelji izrazito na sodelovanju treh strank, ki so pri volitvah 2. junija dobile večino, pripomnja sporočilo, da je socialistična stranka zahtevala, naj bo izdelava programa prva, pred katerim koli sporazumom o ustro- ju vlade in razdelitvi sedecev. Za izboljšanje pogojev delavcev in na- meščencev je socialistična stranka predložila sledeče:

- 1) povečati nakupno moč plač in mezd, s povečanjem živilskih obro- kov;
- 2) povečanje plač v toliki meri, da ne bo nevarnosti za inflacijo;
- 3) z največjo odločitvijo izvesti iz- redne finančne ukrepe in odredbe ter tako preskrbeti državi sred- stva za izvedbo obsežnih del, ki bo- do mogla zmanjšati brezposelnost;
- 4) izvesti podpiranje cementne industrije in organizirati državno družbo za razdeljevanje električne energije;
- 5) zapleniti neobdelano zemljo in zemljo, ki ni obsežena za delo, in razdeliti;
- 6) pripraviti agrarno reformo, kakor tudi industrijsko in bančno, in organizirati to sodelovanju vlade in ustavodajne zbornice.

Socialistična stranka je prepriča- na, da je na tej podlagi možna takojšnja sestava vlade, ki bo zmogla tolmaiti voljo države

BOJI NA JAVI

London, 9. julija
Neka holandska ladja je potopila tri bivše japonske motorne čolne, s katerimi so skušali ekstremisti na Javi prekorati ozine in se izkroati na otoku Baliju, ki je pod holand- skim nadzorstvom. Indonezijske baterije so odprle ogenj z vzhodne obale Jave proti holandski ladji.

ODKRITJE DRAGOCENOSTI

Innsbruck, 9. julija
Francoska policija je v tiroških gorah odkrila več tisoč zlatih pri- stanov v vrezanih židovskih imeni- ni na tisoče zlatih zob. Vse to je bila verjetno lastnina Židov, ki so jih pomorili v plininskih celicah nem- ških koncentracijskih taborišč. Kup- alata in dragih kamnov je tehtal okoli 200 kg.

LADJA ZADELA OB MINO

Benetke, 9. julija
Ameriški parnik 'Fizhugh Lee', natočen za zitom ustanove UNRRA, je naletel na podvodno mino na pol poti med izlivom reke Pad in Be- netkami. Potopitev so prepre- čili po zaslugi hrabrega delo- posadke, med katero je bilo tudi nekaj lažje ranjenih, ko se je ladja že nevarno nagi- bala zaradi luknje, ki je na- stala na krmi. Vlačili, ki so na kile S.O.S. prispeli iz Chioogie in Benetk, so ladjo zavrleli v pristanišče. Upajo, da bo velik del tovora mogoče uporabiti.

Z deli za reševanje tovora so že pričeli. Zlasti je poško- dovano blago, ki je bilo na zadnjem delu ladje.

VRNTEV ITALIJANSKIH VOJNIH UJETNIKOV

Rim, 9. julija
Na podlagi podatkov 'Urade za vojne ujetnike' zavezniške komi- sije je razvidno, da je zaključena repatriacija vseh 38.000 italijanskih vojni ujetnikov, ki so bili v Se- verni Afriki, Izvemih malotevlinih, ki so bili bolni v nekaterih 'bol- nišnicah.

Od 1.285.121 italijanskih ujeti- kov, ki so bili v zavezniških rokah, čaka na repatriacijo samo se 150.580, to je 12,4%. Vrnitev vojni- h ujetnikov so pospešili in zdaj re- patriirajo povprečno 10.000 ujeti- kov na teden, v glavnem iz Angli- je, Skotske, s Srednjega Vzhoda in iz Vzhodne Afrike.

Ujetniki, ki so bili v Severni in Zahodni Afriki, v Združenih drža- vah, Franciji, Nemčiji in Švici, so

ATTLEE ODLOŽIL ODHOD V AVSTRALJO

Canberra, 9. julija
Avstralski ministri predsednik Joseph Chifley je objavil, da je moral britanski ministri predse- dnik Attlee zaradi odločitve napo- vdi mirovne konference za 29. ju- lij in zaradi drugih važnih vpra- šanj odložiti odhod v Avstralijo, kjer se ga pričakovali 28. julija.

ZAPISKI

TEŽAVE V EGIPTU

I.
Dne 7. maja je britanska vlada objavila predlog za umik vseh bri- tanskih kopnih, pomorskih in zračnih sil iz Egipta. Zdalj so z manjšim zastojem v teku po- gajanja za izvedbo tega predloga. Ni tajnost — piše 'Times' — da so mnogi britanski in arabski opazovalci prepričani in razo- čarani zaradi očitnega pomanjka- nja navdušenja, a kakršnim je 'egiptovski javnost pozdravila po- mudbo — ki se zdi Angležu veliko- dušna — in zaradi dozvednega ne- cenjenja potoze, ki pomeni za Bri- tance dizen odrek civilizacijsko važnih pogodbenim pravicam. Če- prav verjamejo, da je bil Attlee-jev korak edino pravičen, to ve- kakor ne zmanjšuje njegove vred- nosti in ne opravičuje dvomov v duha, v kakršnem so predložitve. Nekateri Egipčani se vedno napadajo Britance z neprimernimi izrazi. Kot je rekel lord Al- trincham, so bili Britanci pred letom dni v Egiptu junaki vojne; zdaj pa so posiljevali miru. Osebnih odnosih med posidnimi Bri- tanci in Egipčani so odlični, toda razpoloženje nekaterih delov egi- ptovske javnosti je tako, da je aleksandrijska d-hal, ko je pred nedavnim neki britanski tovorni avtomobil trčil z egiptovskim tramvajem in je pri nesreči bilo ranjenih nekaj Egipčanov, začela brez razlike kamenjati ved drugih britanskih vojaških vozil, ki so neizpolnili vozila po svojih oprav- kih. Kako naj si to zadržanje raz- lagamo? Zakaj akuzajo nekateri Egipčani podlagiti javnost proti Britancem in zakaj v tem uspe- vajo?

Na politično izbolane egiptovske množice je zelo vplivalo mišljenje, ali jih imajo Britanci za pametne ali ne, kar je dejstvo, ki ga je treba upoštevati. V prvi vrsti je prišla britanska ponudba pozno. Egipčani, ki svojih vojni zaslug ne podočnjujejo in ki jih tudi Britanci velikodušno hvalijo, so pričakovali, da bo njihovo prija- teljstvo nagradeno s zdej storjelo uslugu takoj po končani vojni, ne pa leto dni kasneje. Ker pa je prišla ponudba prepozna, da je nanje razveljavljiva vplivala, je objava predloga, ki so jo novinar- sko zlorabili, dene tolmaita prej kot dolžno priznanje neizpolnitve pravice, ne pa kot nagrada. Mno- gim se zdi, da je bil predlog prej izsiljen kakor pa svobodno naklo- njen. Nanj gledajo tudi s pre- češnjim sumničenjem. Kje je vzrok? Na žalost je res, da Egi- ptanci sumi v besede britanske vlade, da si bicer brez obotavljanja sprejel besede posameznega An- gleza, Nagiba se k misljenju, da se mora za zunanje nedolžno izjavo spretno skrivati dolgoročni načrt za zagotovitev britanskih koristi in da meri vsako nadaljnjo bri- tansko dejanje, na glede kako preprosto — in altruistično se zdi, na nove koristi. Zato je prvi od- govor Egipčana, da pogleda daro- vanemu konju v zobe. Zagotovila ne bo zadovoljujejo. Zahteva neiz- polnitve dokaze, najrajši talsine, da jih sam vidi.

Razen tega so se stališča bri- tanske parlamentarne opozicije poslužili kot dokaza, da britanska dobra volja do Egipta ni splošna. Vedeli moramo, da Egipčani danes nič več ne opravčujejo navznoter. Si tuji čet v Egiptu. V kričeim nasprotju s skrajnim naciona- lizmom izpovedujejo Egipčani ve- liko zaupanje v mednarodni var- nostni ustrój in verujejo v svojo sposobnost, da bodo do prihoda pomoči branili Egipt proti napa- dalom sami. Trdijo, da britanski vojaški svetovalci in odposlanstvo samo odklanjajo dar, ko se bodo egiptovski obrambne sile postavile na svoje noge. Zanje je edini raz- log, zakaj Churchill zahteva, da ostanejo britanske čete v Egiptu ta, ker hoče gospodovati nad Egiptom in se vmešavati v njego- ve notranje zadeve. K temu prihaja še pomanjkanje razumevanja in naklonjenosti za britansko sta- lišče o obrambi imperija.

Besedo 'imperializem' so zlorab- bili med drugim tudi nekateri An- gleži, tako da imajo skoraj vsako dejanje v zvezi z ohranitvijo bri- tanskega imperija za zločin. To je 'imperialistično', pravijo. Kaj po- menijo imperialistične, ve le ma- lokdo. Zdi se, da se je njihovo preučevanje britanske imperialne zgodovine končalo pred 60 leti in da nimajo pojma, kaj pomeni britanski imperij danes. Zato na- padajo Britance zaradi 'imperia- lizma, nedolžne ali neutemelje- ne obdvoje, nikoli obrabljene ali zagovarjane, običajno je tre- ganje povezan s poškodnostjo, za- tiranjem ali pa se s čem slabim. Pravno imamo še nevednost — končno in potrjeno — o tem, kaj vse je zvezano z izpraznitvijo mo- godnega egiptovskega oporiča.

(Nadaljevanje prihodnjij)

Stanovali so v gorskih votlinah Pomoč UNRRAe in angleške vojske

Strahotno opustošenje Grčije, ki je razen Poljske
verjetno najbolj trpela zaradi vojnih dogodkov

Pred nekaj tedni se je kanadska ladja, ki je nosila dragoceni tovar žita, zadržala ob enem izmed grških otokov. Nedoletno za tem je glavni urad ustanove UNRRA v Atenah sprejel s tega otoka naslednje sporočilo, ki je javljalo: »Nobene delovnih moči za raztovarjanje ladij. Uradniki ustanove UNRRA na otoku so prosili za začasno povzemanje obrokov kruha za pristaniške delavce, kar pa jim niso mogli odobriti. Pomankanje na vseh krajih je bilo preveliko, da bi dovoljevalo kakršno koli izjemo pri delitvi živilskih obrov.

To je položaj, v katerem je večina dežel Evrope — pomankanje hrane, predvsem žita in kruha.

Vsi vemo, kako je nastalo to pomankanje — zaradi vojnih priključitve, zaradi pomankanja delovnih sil, umetnih gnojil, orodja, prevoznih sredstev in celo dežja. Pomankanje žitimo zdaj in ga bomo čutili še do prihodnje zrete. Velika dežel bo preživela, če bo uporabila pravilne ukrepe. Ali bo pa zmogla Grčija, je vprašanje?

Opustošenje Grčije

Grčijo so zasedli Nemci leta 1941. Več kot tri leta je trpela pod kruto nasedbo. Sovražnik je oropal deželo hrane, obleke, kmetijskih strojev, konj — skratka vseh za življenje važnih potrebščin. Ta neznan položaj je dosegel vrhunec v oktobru 1944, ko so prišli Britanci in osvobodili deželo. Osvobodili so jo, toda Grčija je predehodno bila bojno polje. Bojevali so se po vsej deželi, od enega konca do drugega, bombardirali so njena mesta in umikajoči se Nemci so uničevali njene ceste, mostove in vasi. V celoti so porušili 1.100 vasi ali 80%. Ko so končno britanske čete prevezele oblast nad deželo, je ostalo samo 16 km neopretranih železniških tirov in 8 lokomotiv.

Odkrili so, da je stotisoče Grkov prebivalo v gorskih votlinah ali zavetnih jaskov, ki so jim nekaj dajali njihova domovanja. Vao hrano, katero so shranili za zimo, so uničili roparji in večji del naroda ni razpolagalo z najpotrebnejšo obleko, ki naj bi jo varovala pred zimskim mrazom.

Pomoč v največjih možnih merah

Ustanova UNRRA in angleška vojska sta prinesli deželi toliko pomoči, kot je bilo mogoče. Vedeti je treba, da je velik del Grčije od novembra do aprila nepretraten in nedostopen zaradi snega. Vojski avtomobil so polzeli in se kverili na ledenih cestah, po katerih niso prej nikoli vozili v zimskem času avtomobil. Prišli so po nalogu UNRRA, da bi oskrbeli prebivalstvo v žilji, oblekami in zdravili. Letala britanske letalstva so preletela mnoga nevarna pogorja v slabem vremenu in spuščala ne več bomb, ampak dragoceni tovar, ki naj bi rešil človeška življenja in prinesel rešitev trpečemu prebivalstvu.

Ko se je vreme izboljšalo, so si prizadevali spraviti v red grško prevozno omrežje. V skrajnih pogojih gora so iskali nove ceste. Čez prepade so namestili sestavljive Baileyjeve mostove. V celoti je britanska armada ponovno izročila promet 3.500 km cest in zgradila 120 mostov. Vzporedno so podmorjske kable na novo so zgradili brzojavne in telefonske zveze, in sicer 960 km — in popravili pristanske naprave v Pireju, Solunu in Volosu. UNRRA je pripeljala avtomobile: njih število je do konca leta 1945 naraslo na 5.000. Stiri tisoč prevozov in osov je omogočilo zmogljiv prevoz in obnovo kmetijstva.

Ureditev zdravstvene službe

Toda razen načrta za prehrano je bilo treba urediti tudi zdravstveno službo. Ko so prišli zdravniki v Grčijo, so našli deželo, ki ni trpela samo gladi in pomankanja stanovanj. V deželi je gospodovala jetika in malarija, našli so tisoče pohabljenec in ranjenec, katerim je bila zdravniška pomoč nujno potrebna. Tifus, ki ni bil redek v Grčiji niti v mirni dobi, je zahteval velike število žrtv med izstradanimi prebivalci. Naloga ustanove UNRRA se je povečala; poučevati je morala začetne zdravnike in bolničarke, ki so bili štiri leta skoraj popolnoma odsejani od zunanjega sveta, morala je obnoviti bolnišnice, zdravilišča in sanatorije. Uvoziti je morala najrazličnejše vrste zdravil in bolniške opreme, nekaj Nemci so deželnjake pobrali vase, preden so se umaknili. Na razpolago je morala dati stotine zdravnikov, strokovnjakov, bolničarjev in sivovalcev. Poslali so pet skupin osebja samo za pobiranje jetike. Ti avtovalci so delovali samostojno ali skupno z zdravniškimi grške zdravstvene službe, v kolikor je to bilo mogoče. UNRRA je s pomočjo grškega zdravnikov začela voditi boj proti jetiki in po vsej deželi razširjeni malariji, ki je okužila več kot 87% prebivalstva. Delavci so pod vodstvom inženirjev

ustanove UNRRA kopal nove vodnjake, kar je rodilo takojšnje poenostanje tifusa.

Razen tega je nastalo v Grčiji zelo težavno vprašanje in sicer vprašanje vojnih sirot. V Grčiji jih je skoraj 80.000, verjetno več kot v kateri koli drugi deželi. Grčija je bila zaradi prva dežela, v kateri je UNRRA začela izvajati poseben načrt za pomoč otrokom. Približno 11.000 sirot so spravili v državne zavode. Nekaj jih je dobilo zadoščke pri prijateljih in sorodnikih. Toda veliko — mnogo preveč — se jih je potikalo od hiše do hiše. Neki uradniki ustanove UNRRA je našel mlado dekle in 29 sirot v neki hiši brez oken v Pireju. Spali so na tleh na eunjah in vso hrano, ki so jo dobili, so skuhali v enem loncu. UNRRA in grška vlada se trudita, da bi odprli več zavodov. Pripravljajo tudi načrt za denarno pomoč tistim sorodnikom, ki prevzamejo otroke v oskrbo, da bi tako omogočili otrokom, da bi ostali v krogu družine.

Razen Poljske, je verjetno Grčija največ trpela zaradi vojnih dogodkov. Toda prejela je malo v primeru s svojim trpljenjem. Tisoče ton blaga ustanove UNRRA je prišlo v to opustošeno deželo. Stotine izvežanega osebja, je prišlo, da bi pomagali deželi iz njenih težav. Toda izboljšanje položaja v Grčiji napreduje počasi.

Zato navajajo dva razloga. Predvsem je treba omeniti sušo, ki je hude prizadela v letošnji pomladi v deželi. V Sredozemlju in povsod je tako krutiš pomankanje žita na svetu in zmanjšala živilske obroke za grško prebivalstvo na neverno nizko količino. Drugi razlog je politični nemir v Grčiji, ki od časa do časa prepreči hitrejši razvoj obnove in načrtnega gospodarstva.

Tako gre razvoj svojo pot. Ideološki spopadi se razvijajo ostro na

obeh straneh, medtem ko stojijo Angleži v nevažni vlogi posredovalcev.

Politična negotovost je vedno ovira gospodarski blaginji, toda v primeru Grčije preprečuje gospodarsko obnovo, katere nobena dežela ne rabi bolj kot Grčija.

Ravnateljstvo ustanove UNRRA in različni britanski svetovalci so zahtevali dolgo vrsto nujno potrebnih finančnih in upravnih reform, ki so jih sprejela druga za drugo vse grške vlade. Toda ministri so se menjali in reforme so ostale mrtva črka na papirju. Tako je tudi vrednost denarja ostala brez poboje, skladišča so polna neuporabljene blaga in opreme.

Največja ovira za obnovo gospodarstva je še vedno zakon o delu — znani zakon 424 — ki so ga uvedli v času nemške zasedbe, ki onemogoča delodajalcem odpustiti nepotrebno delavstvo ali nedejavnost, kadar obrat ne deluje. To povzroča velike stroške vsakemu podjetju, ki zaradi svoje nezmožnosti teče ovirano vsako poskusa zasedbe pobude in gospodarstva delovanja. Skladišča v Pireju in Solunu so do vrha polna surovine in opreme za industrijska podjetja, ki jih je pripeljala U.N.R.R.A. Niso pa jih doslej še uporabili, ker podjetniki ne morejo v se danjem negotovem položaju tvegati nevarnosti, ki jo predstavlja nestanovitnost o bodoči vladni davčni politiki in nekaj desetih drugih manjših diniteljev, ki imajo vpliv na proizvodne stroške in morebitni dobiček ali izgubo.

To je mogoče najhujša stran tragičnega položaja v Grčiji. Največ njenega trpljenja pa je posledica njihovih napak. Vsa tuja pomoč, vsa živila in obleka jim ne bo pomagala nič, če si ne bodo znali pomagati sami.

IZ SLOVENIJE

Ljubljanski grad bodo preuredili za muzej narodne osvobodilne borbe. »Ljudska pravica« píše, da bodo s tem rešili vprašanje Ljubljanskega gradu, ki se vije že celih 30 let. Grad izvira iz 17. stoletja. Zastanov je bil v baročni slogu. V začetku 18. stoletja so ga preuredili v deželno kaznilnico. Takrat so dodali vhodni trakt, ki ga bodo sedaj porušili. Na njegovem mestu pa bodo zgradili nov trakt z veliko razstavno dvorano. Za preureditev gradu v centralni muzej narodno-osvobodilne borbe je vlada LRS odobrila kredit 20 milijonov din. Prosvetni minister dr. Ferdo Kozak bo imel nalogo nadzirati preurevalna dela s kulturno zgodovinskega stališča ter skrbeti za organizacijo muzeja. Si pripravljali predmeti delo so pričeli. Sedaj je zaposlenih 20 delavcev. Kaenpe je na delo delalo okrog 70 delavcev in strokovnjakov. Letos bodo preuredili južni trakt, odstranili vhodni trakt zgradili razstavno dvorano. V prvi etapi bodo izselili 6 družin, ostalih 70 pa bodo preselili prihodnje leto.

Med vojno so uničili veliko število zemljiških knjig. Pravosodno ministrstvo je izdalo navodila, kako je treba ravnati tam, kjer ni zemljiških knjig in kako jih bi treba obnoviti. Tudi tam, kjer ni zemljiških knjig, morajo vlagati zemljiški skrajšljive prošnje, prav tako kot da bi le-te obstajale. Stranke kljub pomankanju zemljiških knjig lahko sklepejo kupne pogodbe, sestavljajo zastavne listine in podobno. V roku treh mesecev je treba prijaviti pridobitve pravice na nepremičninah. Ki v uničene zemljiške knjige se niso bile vpisane. Stranke bodo pozvali, da predložijo sodišču vse spise in listine, na podlagi katerih so bili izvršeni zemljiški skrajšljivi vpisi v knjige, ki sedaj ne obstajajo več. Obnovili bodo tudi zbirko listin o vseh zemljiških skrajšljivih zadevah.

Zvezno ministrstvo za delo je sklenilo, da bo v znak gromotnega priznanja v najkrajšem času pričel oddajati izdajati posebne udarniške izkaznice za nabavo živil. Udarniške nakaznice so že razpisale vsem republikanskim ministrstvom, ki jih bodo razdelila preko okrajnih ljudskih odborov vsem udarnikom, katerim so priznali ta naslov. Zaradi natančnega razvida vseh udarnikov so uvedli posebne kartotke. Po deljenju naslov udarnika velja za tri mesece. Po preteku tega roka bodo morali udarniki udarniške živilske nakaznice vrniti, razen če jih ne bodo znova priznali za udarnike.

Pod naslovom »Vse idejne politične vzroke sindikatov« razpravlja neki dopisnik v »Ljudski pravici« o tem, kako morajo ljudske organizacije povečati svoje napore za politično prevlado članstva. V Ljubljani so priredili posebni tečaj za funkcionarje krajevnih ljudskih odborov; na tem tečaju predavajo udeleženci o zgodovini naše države, delavskega pokreta, ruske in domače revolucije ter o osvobodilni vojni. Delavski razred, ki mora povesti ljudstvo do boljše bodočnosti, se mora doobra

spoznati z naravnim zakonom razvoja. Ko članek razpravlja o raznih nepravilnostih, se pritožuje nad tem, da nekateri sindikalne družbove prenašajo razne ilektivne na delavstvo preveč direktivno. Premalo pa delavstvu pomen prostovoljnega dela, udarništvu in prostovoljnega prispevka. Med delavstvom je še precej zastarela miselnost, ki jo razkaja seveda vsaka vedno razbija. V rudarskih revirjih je nastopala na primer proti tekmovalstvu. V Trzinu je nekdo zatrjeval, da tekmovalstvo sploh ni potrebno in je celo kritiziral odredbe ministrstva industrije. Poleg tega vodilo premalo oster boj proti črnoborizancem, spekulantom, tatovom ljudske imovine, zabašnjakom, simulantom bolniškega zavarovanja in podobnim.

Prezidijski SNOSA je sprejel zakon o stanovanjskih prostorih, ki ureja odnose med hišnimi lastniki in stanovanjci ter skrb za pravilno porazdeljevanje stanovanjskih prostorov. Po novem zakonu razpolaga s stanovanjskimi in poslovnimi prostori samo stanovanjske oblasti. Vsek najemnik in podnajemnik, ki se bo vzel brez odlozbe takšnih oblasti, bo kaznovan po delodolnih tveganja. Zakon deloča, da ne smejo nikogar prijeti izseliti, dokler mu stanovanjska oblast ne nakáže drugih prostorov. To pa ne velja za osebe, ki so se vzele brez dovoljenja, ki so same uničile najemno pogodbo, ki so vzdrževale v stanovanju javno nemoralno in pohujljivo življenje, ki so si kot okupatorji pomagali pridobiti stanovanja med okupacijo, ter družine vojnih zločincev in oseb, ki so pobegnile v tujino. Vsem tem stanovanjska oblast ni dolžna dati ustreznih, temveč je najnujnejše potrebne prostore.

A. J. CRONIN

KALEJDOSKOP

»Da, misla.«
»Čez pet minut. Precej časa. Pripravite misel v moji sobi.«
»Da, misla.«
Strežnica, ki je tiho in bojazljivo odgovarjala, ne da bi privzdigla glavo, se je napotila proti vratom, ko jo je Fany spet poklicala.
»Se trenotek, Sally. Obnavljala se je v žalostno simpatijo pogledala trdno obliče deklice, potem pa je počasi rekla: »Želim, da vsi, ki so tu, služijo kot je treba. Ne ugaša mi da odhajate, se preden neham govoriti. Kaj je?«
»Ni«, je zajecljala Sally. »Ni«. »Potentatorka ni razloga. Če bi jo bil, je sladko deklica. Če nima vse službe in ni treba, da vedno pevaš glavo. Tako ne boš v življenju nikoli napredoval.« S prijateljskim gibom glave je odločila.
Pet minut pozneje je počasi odhajala po hodniku, gotova, brezskrbna — in nihče ni bil slišal, da

TRŽAŠKA KRONIKA

Višji tečajni izpiti
na slovenskih srednjih šolah

Včeraj dopoldne so se začeli na slovenskih srednjih šolah v Trstu in Gorici redni višji tečajni izpiti. V Trstu se je prijavilo na realni gimnazij 17 in na trgovski akademiji 5 kandidatov; v Gorici se je prijavilo k maturi na klasični gimnaziji 22 in na učiteljsko 33 kandidatov.

Vsi kandidati so začeli izpit s pismenimi nalogami iz slovenskega jezika; izbrali so si lahko na vsaki loži eno temo dveh tem, ki jih je določil prosvetni oddelek Zvezniške vojske uprave v Trstu.

Na trgovski akademiji: 1. »Ali je trgovina pridobitve samo moderne družbe?« — 2. »Dobro gospodarstvo je najbolj temelj države in človeške družbe. Ustvarja namreč blaginjo;«

na učiteljsko: 1. »Ali more učitelj nadomestiti otroku starše?« — 2. »Dvajseto stoletje se večkrat imenuje stoletje otroka. Katere pozitivne vsebine vrednote je torej prineslo to stoletje otroku?«

na realni in klasični gimnaziji: 1. »Kulturno poslanstvo tiskane besede.« — 2. »Kultura in civilizacija ne poznata narodnostnih pregrad.«

PREHRANA

Razdeljevanje mleka. Jutri bodo začeli razdeljevati mleko naslednjim kategorijam potrošnikov: otrokom od 0 do 1 leta po pet litrov izhlapelga ameriškega mleka in 7 skodel mleka znamke »Ideal«; otrokom od 1 do 4 let po 2 skatli kondenziranega mleka; osebam od 9 do 65 let po 500 gr mleka v prahu; osebam nad 65 let po litra reintegriranega sladkanega mleka v prahu; osebam nad 65 let po litra reintegriranega sladkanega mleka za 15 dni.

IZ KOROŠKE

Iz Celovca poročajo, da sta se tam 29. junija poročila Jesenčanka Pavla Kalerjeva in angleški kaplar J. Mansley, RAMC.

V Bilčovsu so 23. junija proslavili 40 letnico obstoja gasilske čete. Prireditelj so proslavo z veliko ljudsko veselico, ki je prav dobro uspela. Vsi udeleženci, ki so jih bilo več, so se udeležili pomembne proslave, saj je delo, ki so ga v 40 letih opravili gasilci neprecenljivega pomena za posameznike kakor tudi za skupnost.

Spodnja Bela je dobila novega kupca, in sicer gospoda Ribica. Družabno življenje se lepo razvija, zlasti med mladino, ki ob nedeljah obiskuje plesne vaje, ki jih vodi upraviteljica sole gospa Angela Gaspar. Belanom obetajo, da bodo kmalu dobili tudi elektriko, česar se že vsi zelo veselijo.

V Stebnu v Poduni je na dan sv. Petra in Pavla strela zadelo gospo Casovo iz Smilhe. Bila je v trenutku mrtva.

Včeraj zvečer je civilna policija Julijske krajine zaplenila določeno količino moke, ki so jo akualni prethotapili čez mejo; aretirali niso nikogar. Obmejna straža je včeraj dopoldne blokirala nekaj moke, ki je bila namenjena nezakonito stavkajočim delavcem; moko so prepeljali čez mejo iz področja »B«. Tovor so pripeljali pod zaščito policije v Bane, kjer so ga zaradi dežja začasno postavili v silo. Kmalu zatem je skupaj ležal potiskovalni tovar policiji izmakniti, kar pa je izpodeltelo. Včeraj popoldne je policija blokirala 50 vreč moke, ki je bila na

Neprijetno srečanje

Včeraj zvečer proti 23. uri so v ulici Taborplancev ustavili trije neznanči gospe M. Costeljevo. Predstavili so se kot policijski agenti v cilju in zahtevali osebno izkaznico. Ko jo je Costeljeva izročila, jo je eden izmed neznančev raztrgal, drugi ji je iztrgal iz rok trobico, v kateri je bilo 3600 lir, tretji pa ji je zagrozil: »Polidite naprej in o dogodku ne povajate nikomur nič, sicer se bomo še srečali.«

Po opravljenih pismenih izpitih, se bodo začeli ustmeni izpiti in s tem bodo zaključeni prvi slovenski višji tečajni izpiti na Primorskem.

DELAVCI SE VRAČAJO NA DELO

Policija blokirala moko za nezakonito stavkajoče delavce

TRST, 9. julija. — Medtem, ko je splošna stavka v Trstu, ki so jo proglasili za nezakonito, stopila v osmi dan, javljajo, da se večje število delavcev vrača na delo v industrijska podjetja.

Današnja poročila kažejo, da se je v podjetju ACEGAT vrnilo na delo 70 odstotkov delavcev in 97 odstotkov namenečenec, v javnih skladiščih so se vrtili uradniki 100 odstotno na službena mesta, delavce pa se je vrnilo le 83 odstotkov. V ladjedelnicah pri sv. Andreju se je vrnilo na delo 68 odstotkov uradnikov in 15 odstotkov delavcev. V tržiških ladjedelnicah se je vrnilo na delo 1800 delavcev in 821 uradnikov.

Da bi onemogočili strahovanje oseb, ki se želijo vrniti na delo, so očitali policijske patrulje; predvidena so tudi nadaljnja ojačenja za zagotovitev varnosti. Policija stalno nadzoruje ceste in polji, ki vodijo v ladjedelnice, da tako onemogoči strahovanje delavcev, ki se uskušajo odtegniti nezakoniti stavki.

Policija je stalno pripravljena, da prepreči, da bi nezakonito organizirane skupine izvajale nilevoljne delavce, ki se želijo vrniti na delo. Medtem ko so ladje, ki so zasidrane v tržiškem pristanu ali ki so jih, zaradi pomankanja delavcev napotili v druga pristanišča, do določene mere ovirane glede raztovarjanja, s čimer je onemogočeno pošiljanje živi sestradani Avstriji in težko pužadeti Jugoslaviji, je policija zaplenila živila za nezakonito stavkajoče delavce, ki so jih tihotapili preko meje področja »Bis Jugoslavijo.

Včeraj zvečer je civilna policija Julijske krajine zaplenila določeno količino moke, ki so jo akualni prethotapili čez mejo; aretirali niso nikogar. Obmejna straža je včeraj dopoldne blokirala nekaj moke, ki je bila namenjena nezakonito stavkajočim delavcem; moko so prepeljali čez mejo iz področja »B«. Tovor so pripeljali pod zaščito policije v Bane, kjer so ga zaradi dežja začasno postavili v silo. Kmalu zatem je skupaj ležal potiskovalni tovar policiji izmakniti, kar pa je izpodeltelo.

Včeraj popoldne je policija blokirala 50 vreč moke, ki je bila na

IZ RAZPRAVNIH DVORAN

SS AGENT OBSJOEN NA 10 LET

Razprava proti 7 policistom preložena
Obsodba demonstranta

Pozno včeraj zvečer se je zaključila pred izrednim porotnim sodiščem razprava proti Guilemu Gommiju in Ernestu Fortunetu, obtoženima, da sta bila agenta SS oddelkov ter da sta izvrševala aretacije oseb, ki so jih nato streljali ali odpeljali v Nemčijo; oba sta morala odgovorjati tudi zaradi tatvin v škodo aretirancev.

Gommi je izjavil, da je bil v službi pri italijanskem gospodarski policijski prikonostno pa je bil v službi pri SS oddelkih kot tolmač. Obtoženec je dodal, da so ga Nemci aretirali v avgustu 1944, in sicer zaradi suma da je komunist; poslal so ga v Nemčijo.

Po zaslišanju številnih prič in govorih branila ter javnega tožila je sodišče ob 21.30 uri izreko sodbo in obsodilo Gommija na deset let zaporu, Fortunu pa je zaradi pomankanja dokazov oprostil. Predsednik sodišča je bil Roatti; javni tožilec Okretich.

Včeraj so preložili razpravo proti sedmim članom civilne policije Julijske krajine; razprava je v zvezi s dogodki 10. marca v Skednju, pri katerih sta bili dve osebi mrtvi, 18 pa je bilo ranjenih; popolna razprava bo 17. julija ob 9.30 v sodni palaci.

Predsednik sodišča je nadelnik sodnega urada zavezniške komisije v Italiji polkovnik John K. Weber; člana sodišča sta angleški topniški major R. B. Smith in ameriški major Abraham D. Brunnau; javni tožilec je major D. D. McCol, ki je član zavezniške komisije v Rimu.

Včeraj dopoldne je sodišče Zave-

GORICA

Javno zborovanje na Travniku

V nedeljo in ponedeljek ni motil javnega reda v Gorici nikak omebne vreden incident. Z odobritvijo Zavezniške vojske uprave je SIAU v nedeljo dopoldne priredil javno zborovanje na Travniku. Zborovanje bi se moralo začeti ob 9. in zaključiti ob 12. uri. Ob 9.30 uri, ko je bilo na trgu zbranih mnogo ljudi, se je izmenala vtila ploha in množica je iskala streh v bližnjih vešah in tudi v cerkvi sv. Ignacija.

Sonce se je pokazalo šele proti 12 uri in tedaj se je zborovanje šele moglo pričeti.

Udeležencem je najprej govoril ravnatelj lista »Lavoratore«, gospod Gasparin, in sicer v prvi vrsti o odločitvah štirih velikov na pariški konferenci in o sedanjih stavkih v Julijski krajini. Gospodu Gasparinju so sledili nadaljnji govorilki v slovensčini. Zborovanje se je končalo ob 14. uri in udeleženci so se zvrstili v sprevod, ki je koral skoz mestno središče. Zborovanje, kakor tudi sprevod, sta se razvijala v disciplini, brez kakršnega koli incidenta.

V predmestju Gorice v ulici San Gabriele je policija aretirala 35 letnega Alfara Alta, iz Solikana, ker so se je prepiral z mladenci in je na poziv, naj se odstrani, grozil policijskemu agentu. V okraju sv. Roka je bil aretiran Stanko Pavlin, iz Komna, ker so pri njem našli pendrek.

V noči na nedeljo se je nekaj sumljivih neznanec potikalo okoli sedeža CLN na korzu rosovelt, kjer jih je presentila patrolja civilne policije. Vsi so zadel bežati in na begu izstrelili strel. Na kraju dogodka so pustili en »Stena«, eno strojno puško z dvema okvirjema in ročno bombo.

Kar se tiče stavke, ki jo je proglasil SIAU, je položaj v mestu ustaljen. Včeraj je večina trgovin ter staljen. Včeraj je civilna policija trgovskih in industrijskih podjetij nemoteno nadaljevala svoje delovanje, v predmestju je prišlo na delo 65 odstotkov delavcev in 99 odstotkov uradnikov, v tovarni Safog pa 40 odstotkov delavcev in 90 odstotkov namenečenec. Avtobusna služba razen prog v Trst, Gradec in Trzin, včeraj zjutraj ni delovala.

Glavni urednik: PRIMOŽ B. BRDNIK
Izdaja L. I. S.

Črna kronika

Marija Koršič iz Gorice, je prijavila Policiji izgubo 2000 lir. Josip Simčič iz Medane 500 lir in Silverster Bauzon iz Gorice tudi 500 lir.

Izmed mnogih ukradenih koles so vendar našli eno, in sicer ga je tat zapustil na javni cesti. Lastnik kolesa je Orlando Calogero iz Gradčice.

V Krmini je policija aretirala 46 letnega Ivana Tofula in Vittoria Gabriela zaradi tatvine krompirja na zasebnem zemljišču.

Zaradi pčesti 2300 jugoslovanskih in 200 ameriških cigaret je policija aretirala Ludvika Gruntarja iz Gorice, stanujočega na trgu Cavour.

ROPARSKI NAPAD

Neprijetno srečanje je v nedeljo proti 17 uri doživel kmet Anton Smrekar, doma iz Komnega pri Kobaridu, na cesti, ki pelje iz Volč v Kobari. Dva zakrknana oborožena neznanca, prvi s vojaško puško in drugi a strojno puško, sta ga oropala listnice, v kateri je nosil 20.000 lir. Toda s tem se nista bila zadovoljna, preiskala sta Smrekarju žepu, mu vzela nalivno pero in še zapestno uro.

TATVINA SODOV

Iz neke občestne lope v bližini Voljarjev so tatovi odpeljali 7 lesnih in štiri železne prazne sode. Skodo trpi podjetje, ki na tem področju popravja ceste.

Semeni
na
Angleškem

Kot v drugih deželah, so tudi na Angleškem semeni dnevi v glavnem posvečeni živilskim kupčijam. Silka prikazuje pogajanje kupca in prodajalca; oba imata navado, ki vidimo vedno tudi pri nas, da si med pogajanjem o ceni točeta v roke. Krave so pri tem napetem postlu popolnoma mirne.

»Torej, je ne najdete?« je vprašala. »Ne, Miss Fanshawe.«
Kratek molk.
»Nekaj časa je že, odkar se v kuhinji dogajajo čudni dogodki, je zaskrbljeno rekla Fany. »Ni prived, kot vam govorim o tem, ali ni res? Čaj, sladkor, jajca... Vse izgine tako hitro.«
»No, mene ne morete grajati.« Njene besede so pričale zmedo; dokazovale so priznanje njene krivde. Za trenotek sta obmolili; nato je postrežnica vzklila in odločno podčrtala svoje besede: »Ni sem vzela ničesar!« Obupno je vzdignila roke. Tedaj se je zgodilo nekaj, kar je bilo sumljivo: vredno a itočano smešno: izmed gub Sallyjine obleke je padlo na tla debelo jajce.
Uboga Sally! Začuden je pogledal njena jajca, iz katerega je curknila rumenkasta pena beljaka; z rokami si je skrla obraz in bruhnila v jok. Fany se je ugrinjala v ustnice. Torej tatnica, ki je nedavno kradla sladkor, jaje in kose torte, je bila Sally.
»Zakaj ste kradli?« je strogo vprašala. »Tu ravnajo z vami prav dobro. Nihče ne pogrešate. Zakaj?«
Sally je glasno jokala, šepica ji